

Reactienota Programma Wonen en Zorg De Bilt Adviesraad Sociaal Domein

Advies Adviesraad Sociaal Domein	Reactie college
<p>1. Beschouw de Woonvisie en het Programma Wonen & Zorg De Bilt als gelijkwaardige documenten en neem het visiedocument integraal op in de Woonvisie.</p> <p>De door u geschetste <i>trends en ontwikkelingen</i> herkennen wij uiteraard. Met u realiseren wij ons dat de gemeente voor een enorme opgave staat, die qua complexiteit eerder toe- dan zal afnemen. Extra punt van aandacht is de toenemende armoede onder burgers dat leidt tot extra stress en gezondheidsklachten, beperking in mogelijkheden en verhoging van het risico op sociale uitsluiting en eenzaamheid. Dit treft ook de doelgroepen waarover het in dit document gaat. Het vinden van passende (mantel-)zorg thuis of in een woonzorgcentrum is voor weinig- kapitaalkrachtigen extra lastig. In onze gemeente is het aanbod in de particuliere sector beduidend groter dan in de reguliere sector.</p> <p>AMBITIES De door u geformuleerde <i>ambities</i> sluiten aan bij voornoemde visie, trends en ontwikkelingen. Wij kunnen deze op zich wel onderschrijven maar missen een gevoel van grote urgentie en noodzaak. Ook willen we opmerken dat de nadruk die u legt op wonen en zorg voor ouderen niet ten koste mag gaan van wonen en zorgen van andere groepen voor wie zelfredzaamheid niet vanzelfsprekend is. De ambities zoals door u geformuleerd blijven toch wel beperkt tot een aantal vrijblijvende uitgangspunten.</p>	<p>Het Programma Wonen & Zorg en Woonvisie De Bilt 2030 zijn gelijkwaardige documenten. Beide documenten zullen samen het woonbeleid vormen.</p> <p>In 2026 is het - geïnitieerd vanuit de rijksoverheid - de bedoeling dat we als gemeente een volkshuisvestingsprogramma op stellen waarin voorgeschreven onderwerpen worden uitgewerkt. Woonvisie De Bilt 2030 en het Programma Wonen & Zorg zullen dan samen worden gevoegd in dit volkshuisvestingsprogramma. Het blijft zinvol dat de gemeente haar beleid omtrent wonen, zorg en welzijn ook nu al zoveel mogelijk op orde heeft.</p> <p>We hebben een tekstaanpassing gedaan in het hoofdstuk trends en ontwikkelingen om het gevoel van urgentie en noodzaak een betere plek te geven, namelijk:</p> <p>“We zien een aantal trends en ontwikkelingen die ons een groot gevoel van urgentie en noodzaak geven om in actie te komen.”</p> <p>Verder wijzen we in dit hoofdstuk erop dat wanneer we niet acteren de trends en ontwikkelingen zullen leiden tot problemen, juist in een gemeente zoals De Bilt met bovengemiddelde vergrijzing.</p>
<p>2. Vertaal uw ambities in een zeer concreet uitvoeringsprogramma waarin SMART- doelen zijn opgenomen: wat willen we in 2030 – gedifferentieerd naar doelgroep, woonvorm, betaalbaarheid etc.- gerealiseerd hebben en wat staat er dan in de steigers.</p> <p>ACTIEPUNTEN Voorts formuleert u 11 <i>actiepunten</i>. Ook deze vloeien logischerwijs voort uit de geformuleerde visie en ambities. Wij constateren dat de actiepunten nogal algemeen zijn geformuleerd. Ook hier geldt dat <u>concrete</u> resultaten nauwelijks worden genoemd, noch kwantitatief noch uitgedrukt in een tijdsplan, noch met benodigd budget. Dat is opmerkelijk aangezien U in uw inleiding aangeeft dat u zich in het programma richt op 2030 met een doorkijkje naar 2040. <i>En dat de beperkte vooruitblik</i></p>	<p>In het Programma Wonen en Zorg hebben wij ervoor gekozen om weg te blijven van cijfers, maar hebben we ingezet op het omschrijven van wat (= b.v. appartementen in verschillende prijsklassen, geclusterde woonvormen en woonzorgconcepten voor niet zelfredzamen) we willen realiseren. En bij welke projecten (grote bouwlocaties zoals de Spoorzone en Schapenweide) we dat in ieder geval willen realiseren. Daarbij willen we bij elke afzonderlijke ontwikkellocatie steeds de afweging maken welke doelgroepen daar het beste gehuisvest kunnen worden.</p> <p>De ambities in het programma zijn gericht op 2030 met een doorkijkje naar 2040. Met de actiepunten willen we die ambities concreet gaan realiseren. Na vaststelling van het programma gaan we een werkplan opstellen. In dit werkplan zullen we o.a. per actiepunt deze verder uitwerken, en een tijdsplan omschrijven wanneer uitvoering aan de orde is.</p> <p>Verder zullen we in het raadsvoorstel opnemen hoeveel budget er nodig is voor de uitvoering.</p>

Reactienota Programma Wonen en Zorg De Bilt Adviesraad Sociaal Domein

<p>van 7 jaar helpt om concreet te blijven. Dat zien we echt niet terug.</p>	
<p>3. BEGIN!!! Wij vrezen dat indien er niet NU gestart wordt wij in de situatie van de jaren '70 uit de vorige eeuw terecht komen. De Amsterdamse wethouder Jan Schaeffer merkte toen op " in gelul kun je niet wonen" en dat is nog steeds zo. Geen woorden maar daden luidt ons advies.</p>	<p>Wij zijn het met u eens dat tempo maken ontzettend belangrijk is.</p>
<p>4. Toon eigenaarschap, neem verantwoordelijkheid (alleen de regierol is vaak onvoldoende) en durf zo nodig te experimenteren. Neem bij ieder actiepoint op wie de eigenaar is en wat de rol van de gemeente bij ieder actiepoint is. Een voorbeeld van een experiment is het gedogen van het splitsen van woningen. Stel een toetsingskader vast waaraan (het splitsen van) een woning moet voldoen gedurende de periode die nodig is om een bestemmingsplan te wijzigen. Zo maak je splitsen veel gemakkelijker zonder de controle te verliezen.</p>	<p>Wij zullen in het eerder genoemde werkplan uitwerken wat onze rol is en wat er verder nodig is om de acties te realiseren. Het toetsingskader voor splitsing zal geborgd worden in het 'Tijdelijk deel omgevingsplan'. We zullen hier spoedig mee aan de slag gaan waardoor een experiment weinig toegevoegde waarde heeft.</p>
<p>5. Experimenteer en realiseer tiny houses, kamers met aandacht, ombouw van leegstaande bedrijfspanden, knarrenhof in diverse vormen. Sta toe dat er zorgwoningen/kangoeroewoningen op het eigen perceel gebouwd kunnen worden en stel daarvoor een (bescheiden) set randvoorwaarden op.</p>	<p>Het realiseren van geclusterde woonvormen is onderdeel van het programma. Zoals aangegeven zullen we bij de projecten Spoorzone en Schapenweide hierop inzetten. Het realiseren van mantelzorgwoningen op eigen perceel en wat daarbij wel/niet mag is al een aantal jaren bestaande regelgeving in de gemeente. Daarbij willen wij het ook mogelijk gaan maken, zoals aangegeven in het programma, om ook pre-mantelzorgwoningen mogelijk te maken. Evenals het splitsen van woningen zal het mogelijk maken van pre-mantelzorgwoningen geborgd worden in het 'tijdelijk deel omgevingsplan'. Beseft dient te worden dat de gemeente zeer weinig grond/bedrijfspanden binnen de gemeente in eigendom heeft, en de invloed op grond in privé eigendom beperkt is, tot het moment dat de eigenaar iets met zijn grond van plan is.</p>
<p>6. Stel een casemanager aan die actief en waar mogelijk in samenspraak met partners in het publieke en private domein aan de slag gaat. Sta open voor suggesties van particuliere(n) organisaties zonder meteen naar de onmogelijkheden te kijken. Wees creatief.</p>	<p>Ook wij als gemeente zijn graag creatief en staan open voor concrete suggesties van particuliere organisaties en partners, maar het is ons niet helder waar de casemanager precies mee aan de slag zou moeten gaan.</p>
<p>7. U geeft aan in samenspraak met de SSW een verhuiscoach aan te stellen die ouderen probeert te stimuleren en te bewegen tot verhuizen. Uit de rapportages van huisbezoekers (MENS De Bilt) aan zelfstandig wonende ouderen blijkt dat de behoefte en wil er wel is, maar dat de mogelijkheden beperkt zijn: welke woningen zijn er, is er verlies van directe sociale omgeving, kan ik het betalen etc. Een concreet aanbod is noodzakelijk. De verhuiscoach</p>	<p>Een verhuiscoach kan helpen bij het in beeld brengen van verhuiscansen en inventariseren welke hulp daarbij gebruikt kan worden. Het is de bedoeling dat een verhuiscoach de mogelijkheden die er wel zijn in kaart kan brengen en hierover kan adviseren. Er is bijvoorbeeld een regeling 'van Groot naar Beter' die ingezet kan worden. Daarbij blijft het zeker belangrijk dat het aanbod aan levensloopbestendige woningen vergroot wordt. De definiëring</p>

Reactienota Programma Wonen en Zorg De Bilt Adviesraad Sociaal Domein

<p>aanstellen heeft pas zin als deze een target alsook een concreet aantal mogelijkheden (lees beschikbare woningen) meekrijgt.</p>	<p>zullen we in de definitielijst nog wat verder concretiseren en aanpassen naar:</p> <p>“Geschikte/levensloopbestendige woning:</p> <p>Een woning die zodanig is uitgerust of eenvoudig is aan te passen dat een bewoner niet hoeft te verhuizen als deze wat moeilijker ter been wordt of te maken krijgt met andere lichte gezondheidsproblemen. De entree van een levensloopbestendige woning is zonder traplopen te bereiken. De primaire vertrekken (hoofdslaapkamer, woonkamer, keuken, toilet en badkamer) zijn eveneens zonder traplopen te bereiken. Er is voldoende bewegingsruimte om met een rollator te kunnen manoeuvreren.”</p> <p>Het daadwerkelijk realiseren van meer nieuwe (geschikte) woningen tot 2030 (en de jaren erna) heeft onze absolute prioriteit.</p>
<p>8. U geeft aan welk percentage woningen per kern geschikt te maken zijn voor ouderen. Cijfers over het benodigde aantal per kern ontbreken. Geef concrete doelen aan.</p> <p>Denk goed na over de wenselijkheid van het realiseren van deze woningen in een leefomgeving waarin zorgvoorzieningen en overige faciliteiten (OV, winkels, openbare ontmoetingsruimten) nauwelijks aanwezig zijn. Zijn b.v. Westbroek en Groenekan als community voor ouderen geschikt te maken?</p>	<p>Als onderdeel van het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma vindt er een nieuw behoefteonderzoek plaats. We zullen als gemeente op dat moment bepalen wat de precieze invulling is van de vraagstelling omtrent woningbehoefte op gemeente en kernniveau.</p> <p>Zoals eerder aangegeven hebben wij ervoor gekozen om te omschrijven wat we willen realiseren en in welke projecten we dit in ieder geval willen gaan doen.</p> <p>In actiepunt 3 omschrijven we de noodzaak van bouwen voor ouderen en aandachtsgroepen in bestaande wijken en nabij bestaande voorzieningen en ontmoetingsplekken. We geven aan dat als de (her)ontwikkeling van nieuwe woningen voor ouderen en aandachtsgroepen plaatsvindt in een wijk, dat deze dan zoveel mogelijk in de (directe) nabijheid van voorzieningen gerealiseerd moeten worden. Het centrum van Bilthoven, De Bilt en Maartensdijk zijn vanwege het hoge voorzieningenniveau het meest geschikt. Bij het ontwerpen van nieuwe bouwlocaties houden we rekening met realiseren van voldoende voorzieningen in de buurt en ontmoetingsruimtes.</p>
<p>9. Zorg dat er voor 2030 meer (geef een streefcijfer!) woonplekken zijn die voldoen aan de behoeften van ouderen en kwetsbare bewoners. Let erop dat de combinatie van wonen en zorg uitermate belangrijk is. U spreekt zelf over woon-zorg zones. In relatie met advies 7: waar de zorg niet naar de inwoners kan, moeten de inwoners naar de zorg! Dit moet gefaciliteerd worden.</p>	<p>Zowel in het project Spoorzone als Schapenweide zullen woningen gerealiseerd worden die aantrekkelijk zijn en voldoen aan de behoefte van ouderen en kwetsbare inwoners (divers qua prijs en typologie).</p> <p>Wij hebben het in het programma niet over woon-zorg zones. Zelfredzaamheid, participatie en ontmoeting zien we als belangrijke thema's, maar ook zetten we - in lijn met de mobiliteitsvisie 2035- in op behoud van openbaar vervoer, veilige looproutes en een goede inrichting van de woonomgeving.</p>
<p>10. In het kader van welzijn en stimuleren van beweging: zorg voor een goed toegankelijke buitenruimte. Openbare toiletten, veilige OV opstappunten, voldoende bankjes, voor mindervaliden hanteerbare toegangspoortjes, veilige oversteekplaatsen, goede bewegwijzering. En een inhaalslag op onderhoud van stoepen en gemeentelijk groen is meer dan noodzakelijk. Zorg er</p>	<p>De onderdelen toegankelijkheid, veilige looproutes en een goede inrichting van de woonomgeving zijn onderdeel van de nog vast te stellen 'agenda inclusieve beleid'.</p>

Reactienota Programma Wonen en Zorg De Bilt Adviesraad Sociaal Domein

<p>ook voor dat winkelstraten goed toegankelijk blijven door te handhaven op de precario-afspraken.</p>	
<p>11. De uitstroom van jongeren uit de jeugdzorg naar zelfstandig wonen behoeft veel aandacht. Niet alleen een geschikte woning maar ook aanpalende ondersteuning is noodzakelijk. Het is aan te bevelen hiertoe een ondersteuningspakket paraat te hebben.</p>	<p>Het ondersteuningspakket is geborgd in de gemeente. De uitstroom van jongeren naar zelfstandige woonruimte verloopt via het woonruimteverdelingsmodel. Naar niet-zelfstandige woonruimte vindt plaats via bijvoorbeeld Kamers met aandacht, pleegzorg of jongerenhuizen.</p>
<p>12. Geef aan wat het beschikbare budget voor de uitvoering van dit programma is. Veel van de voornemens in het programma kosten geld. Wat is er opgenomen in de gemeentelijke begroting en hoe ziet de meerjarenraming eruit?</p>	<p>Voor de uitvoering van het programma kan gesteld worden dat een aantal actiepunten 'going concern' is. Zij maken bijvoorbeeld onderdeel uit van nieuwbouwplannen of beleidsuitvoering. Er zijn ook actiepunten die een plek krijgen in nieuw te ontwikkelen beleid, zoals de nog op te stellen 'agenda inclusief beleid' waar op dat moment ook wel of niet budget voor wordt bepaald. Ook kan het zijn dat er nog afspraken gemaakt moeten worden met bijvoorbeeld corporaties over het opplussen van woningen of het inzetten van extra beheermaatregelen.</p> <p>Zoals eerder aangegeven nemen we in het raadsvoorstel op hoeveel budget er nodig is voor het instellen van een verhuiscoach als pilot (actiepunt 6).</p>
<p>13. Wellicht is het wijs om – in verband met een kritische bezetting van het ambtelijk apparaat- voor de uitvoering van dit programma een programma-structuur op te zetten om zo de continuïteit en kwaliteit die noodzakelijk is voor een goede uitvoering te waarborgen. Onze gemeente staat niet alleen in deze moeilijke opgave. Mogelijk is een samenwerking met andere (buur) gemeentes wenselijk. Niet opnieuw alles zelf uitvinden maar overnemen wat elders heeft gewerkt.</p>	<p>Wij nemen dit advies ter harte. Waar mogelijk wordt al regionaal afgestemd. Ook heeft Provincie Utrecht al aangegeven dat ze gemeenten willen helpen om de doorstroming beter op gang te krijgen. Wij houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en hanteren zeker het motto 'beter goed gejat dan slecht bedacht'.</p>
<p>14. Geef als college per actiepunt zo concreet mogelijk aan wat zij in 2030 gerealiseerd wil zien. En ook wat het college aan resultaten wil zien aan het eind van haar zittingstermijn.</p>	<p>Dit zal onderdeel worden van het werkplan. Hierin zullen we de actiepunten ook in de tijd verder uitwerken en concretiseren qua uitvoering.</p>